

10. Офіційний сайт Університету Массачусетса, департамент трансферу технологій. [Електронний ресурс] // [Режим доступу] : <http://www.umass.edu/research/technology-transfer>.
11. Survey suggests top 10 reasons university start-ups fail. David Schwartz. [Internet Resource] // [Access mode] : <http://techtransfercentral.com/2010/07/14/survey-suggests-top-10-reasons-university-start-ups-fail/>.
12. Тараненко О.М. Історія та проблеми становлення технопарків в Україні / О.М. Тараненко // [Електронний ресурс] // [Режим доступу] : <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=243>.

Камянская О. В.

Трейтяк М. В.

Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт»

ПРОЦЕСС КОММЕРЦИАЛИЗАЦИИ ВЫСШИМИ УЧЕБНЫМИ ЗАВЕДЕНИЯМИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Резюме

Исследованы процессы коммерциализации объектов интеллектуальной собственности и трансфера технологий в иностранных высших учебных заведениях, сделаны выводы относительно целесообразности применения зарубежного опыта в украинских условиях.

Ключевые слова: коммерциализация, ОИС, университет, трансфер технологий, изобретение, лицензионный договор, лицензионные переговоры.

Kamyanska O. V.

Treitiak M. V.

National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»

PROCESS OF COMMERCIALIZATION OF IPR BY THE UNIVERSITIES IN THE CURRENT ENVIRONMENT

Summary

The processes of commercialization of intellectual property rights and technology transfer in the foreign higher educational establishments were investigated, conclusions regarding the usefulness of international experience in the Ukrainian context were highlighted.

Key words: commercialization, IPR, university, technology transfer, invention, license agreement, license negotiation.

УДК 65.012.34

Кириченко В. В.

Филипюк А. О.

Донецкий державний університет управління

РИЗИКИ ПРОЕКТА ОБ'ЄДНОНОЇ ЛОГІСТИКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ WEB-ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуто актуальність впровадження об'єднаної логістики в практику роботи українських промислових підприємств. Виявлено основні ризики проекту об'єднаної логістики з використанням web-технологій. Запропоновано шляхи мінімізації та ліквідації зазначених ризиків.

Ключові слова: проект, ризики, web-технології, промислові підприємства, об'єднана логістика, ефективність.

Постановка проблеми. Характерні для великого бізнесу широкомасштабна виробничо-господарська та інноваційно-інвестиційна діяльність завжди передбачає високу концентрацію грошових ресурсів та створення сприятливих умов для їх мобілізації. Але сучасне ринкове середовище характеризується посиленням ресурсної обмеженості. Тому створення найбільш сприятливих умов можливо через пошук нових механізмів взаємодії та побудови нової стратегії розвитку, котрі будуть задовольняти інтереси бізнесу та його цільової аудиторії. Інтенсивна інтеграція країн у світове інформаційне співтовариство змінює характер відносин між суб'єктами господарювання, що спричиняє виникнення нових бізнес-структур, які за допомогою нового типу відносин можуть встановлювати партнерські відно-

сини, що, в свою чергу, дозволило територіально розосередженим компаніям створювати єдиний або базовий рівень компетенції за допомогою комунікаційних технологій, розробляти ефективні технологічні процеси виробництва та реалізації товарів і послуг. Широкого розповсюдження в країнах Європи набули механізми об'єднаної логістики з використанням Web-технологій. Нові механізми взаємодії становлять економічну основу розвитку промислових підприємств. Тому зосередження уваги на нових механізмах взаємодії підприємств є перспективною направленістю промислових підприємств в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проектні ризики диференціюються в залежності від конкретизації проекту. Спеціалізовані ризики становлять базу для дослідження. Різноманітні

питання стосовно проектних ризиків розглядалися в роботах як зарубіжних, так і вітчизняних авторів. Розглядом питань стосовно сутності та впливу ризиків при реалізації проекту займалися такі вчені, як І.В. Павлюченко [1], О.В. Пономаренко [2], В.А. Сердюк [3], В.В. Трофимов та В.Н. Иванов [4], І.І. Мазур, В.Д. Шапиро [5], А.С. Шапкин [6], А.Ю. Попова [7], А.А. Иванов [8] та інші.

І.В. Павлюченко та О.В. Пономаренко у своїх працях систематизували питання стосовно логістики та проектних ризиків, проаналізувавши процеси управління ними.

В.А. Сердюк розглянув проектні ризики віртуальних web-корпорацій, проаналізував їх перспективи в умовах ринку, базуючись на ефективній мережевій структурі, якою є Інтернет, Інтранет та інші.

В.В. Трофимов та В.Н. Иванов у своїх працях сконцентрували увагу на деталізації етапів управління ризиками промислових підприємств в умовах ринкової конкуренції за допомогою сучасних моделей та систем.

Методологічні прийоми аналізу управління ризиками були висвітлені І.І. Мазуром та В.Д. Шапиро.

А.С. Шапкин дослідив теорію ризику при моделюванні ризикових ситуацій.

А.Ю. Попова сконцентрувала увагу на проблема виникнення ризиків при прийнятті рішення про реалізацію проекту з використанням існуючих методів оцінки ризику інвестиційних проектів.

Ризик-менеджмент як основа стабілізації сучасної ринкової ситуації було висвітлено у роботах А.А. Иванова.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо дослідженими є аналіз ризиків проекту об'єднаної логістики в Україні, оскільки це новий механізм кооперації промислових підприємств, що доводить західна практика. Як саме виявлені ризики можливо систематизувати задля мінімізації, потребує подальшого дослідження.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є аналіз та систематизації виявлених ризиків та пошук методів мінімізації цих ризиків при реалізації проекту об'єднаної логістики з використанням web-технологій.

Виклад основного матеріалу. Сучасні процеси глобалізації та інтеграції економіки характеризуються розвитком нових типів відносин суб'єктів господарювання. В умовах ресурсної обмеженості особливої уваги потребують питання організації логістики підприємств. На думку провідних західних фахівців в області логістичного менеджменту, основними рушійними силами сучасної глобалізації є: триваюче зростання світової економіки; новітні технології, у тому числі інформаційні; розвиток та інтеграція макрорегіональних господарських структур; нові можливості для формування глобальних логістичних ланцюгів (каналів) [1, с. 18].

До сучасних тенденцій логістики належать наступні:

розширення асортименту пропонованих логістичних послуг;

використання прямого відвантаження, які зводять до нуля запаси і відповідні витрати в розподільних центрах;

масовий випуск продукції на замовлення, об'єднуючий вигоди масового

виробництва з гнучкістю продукції на замовлення;

пряма доставка через електронні мережі передачі даних, через кур'єрські служби, служби експрес-доставки посилок;

послуга управління запасами продавцем, яка полягає в тому, що постачальники управляють як власними запасами, так і запасами, зберігаються в нижніх ланках ланцюга поставок, що знижує загальні витрати;

синхронізоване переміщення матеріалів, при якому інформація про рух МП доводиться до всіх учасників ланцюга поставок одночасно, що дозволяє оперативно координувати переміщення матеріальних ресурсів [1, с. 17].

Комбінування виробничих, інформаційних та економічних можливостей підприємств та перехід від існуючих традиційних форм логістики враховують сучасні логістичні тенденції. Лідуючі промислові компанії Європи в час інформатизації та інтеграції бізнес-процесів активно приступають до формування віртуальних платформ як для виробництва товарів і послуг, так і для електронної комерції. Прикладом можуть служити компанії машинобудівельної галузі Німеччини: «INA Holding», «Schaeffer KG», «Rockwell Automation», «SKF Group and The Timken Company», які оголосили про свою згоду на спільне надання послуг, заснованих на Web-технології та об'єднаної логістиці (керування транспортними потоками) для поставок товарів високої якості [2, с. 3].

Перевагами даного виду взаємодії є: скорочення витрат часу на логістичні процеси; спрощення організації зв'язків; економія ресурсів; підвищення ефективності управління транспортними потоками.

Надання послуг, заснованих на Web-технології та об'єднаній логістиці для поставок товарів за прикладом Європейських країн, є можливим і в Україні, але через національні особливості сучасного стану та форми організації промисловості даний вид взаємодії можливий тільки серед обмеженої кількості учасників, зокрема транснаціональних корпорацій (ТНК), що є локомотивами української промисловості. Створена віртуальна Web-платформа, базуючись на якій, авторизовані дистриб'ютори зможуть у віртуальному режимі здійснювати торгові операції з продуктами промислового асортименту; це нове явище для практики ведення бізнесу в Україні. Сучасні механізми побудови нових моделей взаємодії суб'єктів господарювання потребують проектного підходу стосовно вітчизняних умов господарювання задля підвищення ефективності взаємодії промислових підприємств. Проектний підхід характеризується зосередженням уваги на можливих ризиках реалізації проекту. Систематизація ризиків проекту об'єднаної логістики з використанням Web-технологій потребує детального вивчення та аналізу. Аналіз ризиків – це можливість надати потенційним партнерам або учасникам проекту потрібні дані для прийняття рішення відносно доцільності участі у проекті та заходів захисту їх від можливих фінансових утрат [3, с. 155]. Ризики проектно організації характеризують невизначеність, котра пов'язана з можливістю виникнення в ході реалізації проекту несприятливих ситуацій і наслідків, при цьому виділяються випадки об'єктивних і суб'єктивних ймовірностей [4, с. 76].

При організації проекту об'єднаної логістики, заснованої на Web-технології, є вірогідність виникнення певних ризиків. І.І. Мазур та Д. Шапиро [5, с. 231] запропонували класифікацію

ризиків за ознакою об'єктивності на об'єктивні та суб'єктивні, та за сферою прояву – на зовнішні та внутрішні. Запропонована класифікація була доповнена приналежністю до процесів реалізації проекту (організаційні та інформаційні). Зосередження уваги на організаційних та інформаційних процесах пояснюється тим, що проектна інтеграція вимагає забезпечення ефективної та економічної організації, котра базується на використанні інформаційних технологій. Класифікація ризиків проектною інтеграції з виявленням факторів та витрат представлена у таблицях 1, 2.

Значимість виявлених ризиків неоднакова внаслідок існування стримуючих тенденцій умов господарювання промислових підприємств:

- нестабільності зовнішньоекономічної ситуації;
- незбалансованого розвитку промислових підприємств;
- повільного розвитку промисловості;
- дефіциту ресурсів;
- невиправданого рівня централізації або децентралізації.

Внаслідок того, що більшість промислових підприємств в Україні обмежені у сфері ресурсів, ор-

ганізації, виробництва та спеціалізованих кадрів, найбільш значимі фактори ризиків – це сполучення зв'язків кооперації підприємств, ресурсне забезпечення та наявність і розвиток мережево-інформаційної форми організації бізнесу, що є причинами виникнення таких ризиків, як:

ризик пошкодження або припинення зв'язків кооперації, що обумовлюється низьким рівнем співпраці як одиничних підприємств, так і у складі ТНК;

ризик недостачі спеціалізованих кадрів, фінансових та матеріальних ресурсів, що викликано дефіцитними умовами господарювання фінансування, недостатністю спеціалізованої робочої сили та матеріальних ресурсів;

ризик неможливості організації проекту внаслідок недостатньої поширеності даного виду організації управління транспортними потоками та низької зацікавленістю керівників підприємств.

Комплексна оцінка факторів та критеріїв ризиків дасть можливість звернути уваги на найбільш проблемні питання при управлінні проектом об'єднаної логістики. Постійний моніторинг та контроль зовнішнього та внутрішнього середо-

Таблиця 1

**Класифікація ризиків проекту об'єднаної логістики,
заснованої на Web-технології стосовно економічних процесів**

Фактор	Вид ризику	Вид втрат
Об'єктивні або зовнішні:		
1. Політичні та економічні кризи, інфляція	1. Ризики зв'язані з нестабільністю економічного законодавства та поточною економічною ситуацією, умов інвестування та використання ресурсів проекту. 2. Ризик можливості ведення обмежень на торгівлю та поставки, закриття границь при реалізації проекту. 3. Ризик несприятливих соціально-політичних змін в країні та регіоні для реалізації проекту. 4. Коливання ринкової кон'юнктури, валютних курсів.	1. Ліквідація або припинення проекту. 2. Заморожування коштів або їх втрата. 3. Втрата коштів через різницю курсу валюти при міжнародній співпраці.
2. Конкуренція.	1. Ризик неправильної оцінки попиту на різних сегментах ринку. 2. Ризик необ'єктивної оцінки політики конкурентів та цін на продукцію проекту.	Недоотримання прибутку.
3. Сполучення зв'язків кооперації підприємств	Ризик пошкодження або припинення зв'язків кооперації.	Втрата часу, збільшення витрат на встановлення, налагодження та ліквідацію зв'язків кооперації.
Суб'єктивні або внутрішні:		
1. Виробничий потенціал (рівень технічного оснащення, предметної та технічної спеціалізації, організації труда, інформатизації виробництва).	1. Ризик неповноти та неточності проектною документації (витрати, строки реалізації проекту, параметри техніки та технології). 2. Виробничо-технологічний ризик (аварії та відкази обладнання).	Неможливість виробничої реалізації проекту.
2. Кооперативні зв'язки. Тип контрактів з інвесторами та замовником.	1. Ризики проблеми зв'язку та кооперації учасників проекту. 2. Ризики непогодження інтересів інвесторів та замовника.	1. Втрата часу при взаємодії учасників проекту. 2. Недоотримання інвестування.
3. Ресурсне забезпечення.	Ризик недостачі спеціалізованих кадрів, фінансових та матеріальних ресурсів.	Неможливість реалізації проекту.

Таблиця 2

**Класифікація ризиків проекту об'єднаної логістики,
заснованої на Web-технології стосовно інформаційних процесів**

Фактор	Вид ризику	Вид втрат
Об'єктивні або зовнішні:		
1. Рівень розвитку інформаційних технологій в країні.	Ризик невідповідності процесів інформаційної організації проекту.	Ускладнення взаємодії на міжнародному рівні, що не відповідає сучасному рівню інформатизації.
2. Наявність та розвиток мережево-інформаційної форми організації бізнесу в країні.	Ризик неможливості організації проекту.	Втрата можливості реалізації проекту.
Суб'єктивні або внутрішні:		
1. Рівень використання інформаційних технологій підприємством.	Ризик невідповідності процесів інформаційної організації проекту.	Ускладнення взаємодії, що не відповідає сучасному рівню інформатизації.
2. Можливість мережевої форми організації підприємства.	Ризик неможливості організації проекту.	Втрата можливості реалізації проекту.

вища дасть змогу стабілізувати процес управління проектом, призведе до ефективнішої та швидшої реалізації, що є актуальним при високій динамізації промислових відносин та нестабільності умов господарювання. Зосередження уваги на найбільш значимих ризиках призведе до економії фінансових та часових ресурсів, а тому потребує прийняття активних дій щодо їх мінімізації та ліквідації, таких як:

розвиток мережної форми співпраці та організації діяльності промислових підприємств;

вивчення та апробація зарубіжного досвіду проекту поєднаної логістики з використанням WEB-технологій;

залучення інвестицій;

розробка національної моделі об'єднаної логістики з урахування ринкових умов на сучасному етапі розвитку промисловості України.

Організаційні ризики проектною інтеграції можливо мінімізувати за рахунок:

розмежування прав, обов'язків та мети кожного учасника;

спрощення коопераційних зв'язків;

ліквідації зайвих учасників взаємодії;

розгляд питань щодо конкретизації питань взаємодії з урахуванням ситуаційного підходу;

оптимізації потоку ресурсів за рахунок запасів та обміну за потребою.

Вірогідність прояву інформаційних ризиків можливо знизити за допомогою наступних дій:

використання однієї інформаційної системи управління проектом кожним учасником взаємодії;

спеціалізації інформаційної системи стосовно потреб учасника взаємодії;

інтеграція спеціалізованих систем в загальну систему управління проектом.

Використання запропонованих методів та їх реалізація можлива за допомогою наступних етапів:

вбудовування інструментів управління ризиками в стратегію розвитку

підприємства;

визначення програми тактичних дій з управління ризиками підприємства на основі декомпозиції стратегії його розвитку;

реалізація оперативних завдань по управління ризиками;

забезпечення механізму зворотного зв'язку че-

рез адаптацію програми тактичних дій з управління ризиками підприємства та системи його стратегічних планів (при необхідності) до ключових змін зовнішнього і внутрішнього середовища організації, а також розвиток корпоративної культури управління ризиками [6, с. 100].

Висновки та пропозиції. Отже, проведене дослідження засвідчило, що в умовах розвитку інформаційних технологій посилюється увага до нових форм організації бізнесу. Нові механізми взаємодії становлять економічну основу розвитку промислових підприємств. Проблема дефіциту ресурсів вирішується за допомогою механізмів об'єднаної логістики. На основі теоретичних узагальнень було доведено, що об'єднана логістика, заснована на Web-технології, – дієвий інструмент господарювання сучасних суб'єктів бізнес-процесів в промисловості та торгівлі. Реалізація даного виду проекту супроводжується появою певних ризиків – ступеня небезпеки для успішного здійснення проекту. Проектний підхід до об'єднаної логістики дає змогу виявити ризики, що супроводжуються при реалізації даного виду проекту. Зосередження уваги на організаційних та інформаційних процесах пояснюється тим, що проектна інтеграція вимагає забезпечення ефективної та економічної організації, котра базується на використанні інформаційних технологій. Значимість виявлених ризиків неоднакова внаслідок існування стримуючих тенденцій умов господарювання промислових підприємств. Внаслідок того, що більшість промислових підприємств в Україні обмежені у сфері ресурсів, організації виробництва та спеціалізованих кадрів, найбільш значимі фактори ризиків – це сполучення зв'язків кооперації підприємств, ресурсне забезпечення та наявність і розвиток мережево-інформаційної форми організації бізнесу. При мінімізації та ліквідації виявлених ризиків можливо підвищити та прискорити процес організації та функціонування управління транспортними потоками промислових підприємств, що підвищить ефективність логістики підприємства, внутрішню та зовнішню кооперацію. Разом з тим розробка національної моделі об'єднаної логістики з урахування ринкових умов на сучасному етапі розвитку промисловості України все ще становлять наукову невизначеність та потребують подальшого розгляду та аналізу.

Список літератури:

1. Павлюченко І.В. Логістика: краткий теоретический курс / І.В. Павлюченко. – Ульяновск : УлГТУ, 2011. – 95 с.
2. Управління проектами: підручник / О.В. Пономаренко, В.Г. Гамаюнов, Т.К. Гречко, Т.М. Гладченко та ін.; за заг. ред. О.В.Пономаренко. – 2-ге вид. – Донецьк : Технопарк, 2012. – 912 с.
3. Сердюк В.А. Сетевые и виртуальные организации: состояние, перспективы развития / В.А. Сердюк. – Менеджмент в России и за рубежом. – 2012 г. – № 5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dis.ru/library/detail.php?ID=22882>.
4. Трофимов В.В., Иванов В.Н., Казаков М.К., Евсеев Д.А., Карпова В.С. Управление проектами с Primavera. Учебное пособие. СПб. : Изд-во СПбГУЭФ. – 2009. – 180 с.
5. Мазур І.І., Шапіро В.Д. і др. Управление проектами. / І.І. Мазур, В.Д. Шапіро і др.. Справочное пособие. / Под редакцией І.І. Мазура и В.Д. Шапіро. – М. : Высшая школа. – 2011. – 875 с.
6. Шапкин А.С. Теория риска и моделирование рискованных ситуаций / А.С. Шапкин. – М. : Дашков и К°, 2010. – 880 с.
7. Попова А.Ю. Оценка риска инвестиционного проекта / А.Ю. Попова. – Политематический сетевой электронный научный журнал КГАУ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ej.kubagro.ru/2006/03/07/>.
8. Иванов А.А. Риск-менеджмент. Учебно-методический комплекс / А.А. Иванов, С.Я. Олейников, С.А. Бочаров. – М. : Изд. центр ЕАОИ, 2008. – 193 с.

Кириченко В. В.
Филипук А. О.

Донецкий государственный университет управления

РИСКИ ПРОЕКТА ОБЪЕДИНЕННОЙ ЛОГИСТИКИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ WEB-ТЕХНОЛОГИЙ

Резюме

В статье рассмотрены актуальность внедрения объединенной логистики в практику работы украинских промышленных предприятий. Выявлены основные риски проекта объединенной логистики с использованием web-технологии. Предложены пути минимизации и ликвидации указанных рисков.

Ключевые слова: проект, риски, web-технологии, промышленные предприятия, объединенная логистика, эффективность.

Kirichenko V. V.
Filipyuk A. O.

Donetsk State University of Management

RISKS OF THE UNITED LOGISTICS INDUSTRIAL ENTERPRISES USING WEB-TECH

Summary

The article considers the relevance of implementing a unified logistics in the practice of Ukrainian enterprises. The basic design combined logistics risks of using web-technology. Ways minimization and elimination of these risks.

Key words: project, risks, web-technology, industries, integrated logistics, efficiency.

УДК 338.3

Командровська В. Є.
Кривицька Н. Ю.
Домашевська К. І.

Національний авіаційний університет

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА РОЗВИТОК ЙОГО СКЛАДОВИХ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

У статті досліджено підходи до розуміння сутності та складових інноваційного потенціалу підприємства, сформовано модель системи управління інноваційним потенціалом підприємством.

Ключові слова: інновація, інноваційний потенціал, управління, оцінка, рівень.

Постановка проблеми. У ХХІ столітті базою динамічного економічного зростання, розподілу країн за ступенем впливу на світові економічні процеси є рівень розвитку науково-технічної сфери. Вирішальну роль у цьому процесі відіграє якість і ступінь реалізації інноваційного потенціалу підприємств. Взагалі під інноваційним потенціалом підприємства розуміють міру його готовності до реалізації програми інноваційних стратегічних змін. Вважається, що інноваційна діяльність пов'язана лише з кардинальною зміною технології виробництва будь-якої складної продукції. Проте нині все більше поширеним стає інше розуміння інновацій, що включає не тільки технічні інновації, а й нові ринки і джерела постачання, нові поєднання ресурсів, фінансові та організаційні перетворення, які базуються на знаннях. Глобальна стратегія соціально-економічного прогресу, заснованого на знаннях, потребує нової якості інновацій на основі інтеграції інтелектуальної праці та капіталу в процесі науково-інноваційного розвитку. Такі інновації дозволяють швидко забезпечити доходи, підвищити фінансову стійкість. Але у практиці українських підприємств інноваційна система та інфраструктура, що їх обслуговує, тільки починають формуватися. Відповідно, зростає актуальність досліджень щодо об'єктивного

вивчення інноваційного потенціалу підприємства за новими методиками, що зумовлює необхідність розробки відповідних методичних підходів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зарубіжними і вітчизняними вченими за даною проблемою опубліковано чимало робіт. Так, розгляду проблем, що пов'язані з управлінням інноваціями та інвестиціями, присвячені праці зарубіжних економістів Р. Брейлі, Ю. Бригхема, Е. Долана, П. Друкера, Ф. Котлера, Г. Фостера та інших. У працях російських та вітчизняних учених, а саме О. Амоші, І. Балабанова, І. Бланка, А. Воронкова, Д. Ільєнкової, І. Капінос, В. Ковалева, А. Коваль, А. Череп, М. Чумаченко та інших досліджено питання розробки, освоєння та впровадження нововведень, розвитку інноваційних систем. В той же час деякі питання щодо розробки методів оцінки та вибору показників ефективності інновацій, інноваційного потенціалу та моделювання процесів розробки інноваційних програм в умовах обмежених ресурсів розроблені недостатньо.

Мета статті – здійснити системний аналіз підходів дослідників щодо сутності та складових інноваційного потенціалу, визначити його місце у загальному потенціалі підприємства, запропонувати підхід до його побудови з огляду теорії систем.